

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหาในการปฏิบัติงานและความเหมาะสมของงานตามบทบาทหน้าที่ และการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน ปัญหาในการปฏิบัติงานและความเหมาะสมของงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ลำดับขั้นตอนในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการตามขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

1) ศึกษาหลักการ ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยศึกษาพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ.2523 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 ระเบียบหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ทั้งนี้ เพื่อนำสิ่งเหล่านี้ไปกำหนดกรอบแนวคิดและสร้าง เครื่องมือการวิจัย

2) กำหนดแนวความคิด หัวข้อปัญหาและวัตถุประสงค์การวิจัย

3) กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

4) สร้าง เครื่องมือ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

5) เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุง เครื่องมือ

6) ทดลองและปรับปรุง เครื่องมือ

7) เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

8) วิเคราะห์ข้อมูล

9) สรุปและนำเสนอผลการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นข้าราชการครู สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2537 ซึ่งประกอบด้วย

1) ผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการ	
การประถมศึกษาอำเภอ	จำนวน 96 คน
2) ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา	จำนวน 733 คน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

ดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากร ดังต่อไปนี้

1) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการจำแนกตามประเภทของประชากร โดย
อาศัยเกณฑ์มาตรฐานการกำหนดกลุ่มตัวอย่างในตารางของ Krejcie, R.V. and Morgan,
D.W. (รวิวรรณ ชินะตระกูล, 2535) ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

(1) ผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการ	
การประถมศึกษาอำเภอ	จำนวน 76 คน
(2) ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา	จำนวน 254 คน
รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น	จำนวน 330 คน

2) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายอำเภอ โดยการใช้สัดส่วนระหว่าง
ประชากรที่กำหนดไว้ตามข้อ 3.2.1 กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ตามข้อ 3.2.2 นำมาคำนวณ
หากกลุ่มตัวอย่างของแต่ละอำเภอ ในทุกอำเภอ/กิ่งอำเภอ

3) สุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)
ด้วยวิธีการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2535)

ดังรายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ/กิ่งอำเภอ

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	ผู้แทนข้าราชการครู		ผู้บริหารโรงเรียน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. เมืองชัยภูมิ	14	11	101	35
2. จัตุรัส	9	7	65	23
3. บ้านหันฉัตร	5	4	40	14
4. เทพลิไทย	5	4	42	15
5. ภูเขียว	9	7	79	27
6. บ้านเขว้า	6	5	39	14
7. หนองบัวแดง	8	6	55	19
8. แก้งคร้อ	8	6	59	20
9. คอนสวรรค์	6	5	43	15
10. คอนสาร	5	4	43	15
11. เกษตรสมบูรณ์	9	7	70	24
12. หนองบัวระเหว	4	3	27	9
13. บ้านแท่น	4	3	32	11
14. ักดีชุมพล	2	2	21	7
15. เนินสง่า	2	2	17	6
รวม	96	76	733	254

ที่มา : ข้อมูลประชากรทางการศึกษา 10 มิถุนายน 2537

ฝ่ายการเจ้าหน้าที่ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1) ศึกษากฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติต่าง ๆ คู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ตลอดจนศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และปรึกษาผู้มีประสบการณ์ตรง นำมาเป็นการรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ และกำหนดเป็นเนื้อหาของข้อควรหาคำถาม

2) กำหนดกรอบและแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3) สร้างเครื่องมือโดยขอคำแนะนำและปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา

4) นำเสนอเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน พิจารณาตรวจสอบในด้านเนื้อหา (Content Validity) ด้านโครงสร้าง (Construct Validity) และด้านอื่น ๆ

5) ปรับปรุงแก้ไข เครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6) นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้แทนข้าราชการครูและผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิที่นำกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) โดยอาศัยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach

7) นำเครื่องมือที่สมบูรณ์แล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

3.3.2 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับ เพศ อายุ การศึกษา อายุราชการ ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และประสบการณ์เดิม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการปฏิบัติงานของผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อยและน้อยที่สุด (มีค่าคะแนนเท่ากับ 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ) จำนวน 23 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด (มีค่าคะแนนเท่ากับ 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ) จำนวน 24 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามแบบหลายปิกชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice Questions) จำนวน 6 ข้อ (บุุธธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2534) และคำถามปลายเปิด (Open-ended)

3.3.3 การปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ด้านโครงสร้าง (Construct Validity)
- 2) ด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาความรอบคอบ และความตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 3) ด้านการใช้ภาษา (Wording) โดยพิจารณาความเหมาะสมและความชัดเจนของการใช้ภาษา
- 4) ด้านความเหมาะสมกับเวลา (Timing) ในการตอบแบบสอบถาม
- 5) ด้านความสมบูรณ์ของคำชี้แจงและด้านอื่น ๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าควรจะเสนอแนะ

เมื่อได้รับเครื่องมือที่ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจแก้ไขครบถ้วนแล้วจึง นำเครื่องมือไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เสร็จแล้วจึงนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และจัดพิมพ์เครื่องมือขึ้นใหม่เพื่อนำไปทดลองใช้ (try out) โดยผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปทดลองใช้กับผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีชกกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (r_{α}) ของครอนบาค ได้ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.84

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถึงผู้อำนวยการการประม

ศึกษาจังหวัดชัยภูมิเพื่อหาหนังสือถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทุกอำเภอ/กิ่งอำเภอ

2) ผู้วิจัยหาหนังสือส่วนตัวถึงกลุ่มตัวอย่างและผู้บริหารโรงเรียนที่มีกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3) ผู้วิจัยเดินทางไปส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองในทุกอำเภอ/กิ่งอำเภอ ระหว่างวันที่ 1-30 พฤศจิกายน 2537 จากแบบสอบถาม จำนวน 330 ชุด ได้รับคืน จำนวน 312 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.55 และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 305 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.42

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ ดังนี้

1) แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2) แบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่างโดยการทดสอบค่า T (t-test)

การให้คะแนนของแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ได้กำหนดน้ำหนักคะแนนโดยแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

มีการปฏิบัติมากที่สุด หรือมีปัญหาในการปฏิบัติมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

มีการปฏิบัติมาก หรือมีปัญหาในการปฏิบัติมาก มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

มีการปฏิบัติน้อย หรือมีปัญหาในการปฏิบัติน้อย มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

มีการปฏิบัติน้อยที่สุด หรือมีปัญหาในการปฏิบัติน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

การแปลผลของคะแนนหรือแปลความหมายของข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยการพิจารณาจากระดับค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ตามหลักเกณฑ์จุดกลาง (Midpoint) ของช่วงระดับคะแนน (Class Interval) ดังนี้

ระดับการปฏิบัติ/ระดับของปัญหา		การแปลความ	
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.51-4.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/มีปัญหอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.51-3.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/มีปัญหอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.51-2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/มีปัญหอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00-1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/มีปัญหอยู่ในระดับน้อยที่สุด
หรือแทบไม่ได้ปฏิบัติ/หรือแทบไม่มีปัญหา			

3) แบบสอบถามตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ที่เป็นคำถามปลายเปิดชนิด เลือกตอบ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่(Frequency) หาค่าร้อยละ(Percentage)และ เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากค่าร้อยละ ส่วนคำถามปลายเปิดนำมาสรุปรวมกัน เสนอ เป็นความเรียงโดยแบ่งกลุ่มตัวอย่าง

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

- 1) ค่าร้อยละ (Percentage) แทนด้วยสัญลักษณ์ (%)
- 2) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) แทนด้วยสัญลักษณ์ ($\bar{X}$)
- 3) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แทนด้วยสัญลักษณ์ (S.D.)
- 4) ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t-test) แทนด้วยสัญลักษณ์ (t)

3.7 การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอผลการวิจัย ซึ่งได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียงตามลำดับที่ ซึ่งได้ระบุเป็นวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ในบทที่ 1 ดังจะนำเสนอแบบต่อไปนี้